

Canada-European Union Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA)

Postavljanje novih zlatnih standarda za trgovinske sporazume 21. stoljeća

CETA (eng. Canada-European Union Comprehensive Economic and Trade Agreement) ili Sveobuhvatni ekonomski i trgovinski sporazum između Kanade i EU stvorit će lepezu novih mogućnosti širom Kanade i Europske Unije. Otvorit će nova tržišta za izvoznike, stvoriti kvalitetna radna mjesta za radnike te ojačati veze između dviju ekonomija.

Prije početka pregovora o ovom povijesnom sporazumu, Kanada i EU dovršile su zajedničku studiju kako bi procijenile njegove potencijalne dobrobiti. Studija je pokazala da bi CETA mogla dovesti do 20-postotnog rasta u bilateralnoj trgovini te do godišnjeg rasta od 11,6 milijarda eura za ekonomiju EU. To su značajne prednosti koje dolaze u važnom trenutku za sve one koji imaju udio u osiguravanju stabilnog i proširenog rasta za europsko gospodarstvo.

CETA predstavlja važnu prekretnicu u razvoju okvira za trgovinu 21. stoljeća. Nikada prije dva vrlo razvijena gospodarstva nisu postigla sporazum koji obuhvaća cijeli niz čimbenika koji danas oblikuju trgovinu u globalnom gospodarstvu.

Canada

ŠIRENJE TRGOVINE I INVESTICIJE

Trgovina robama

Na dan kada CETA stupi na snagu, 98 posto svih kanadskih i europskih tarifnih linija bit će oslobođeno carina. Sedam godina nakon što sporazum stupi na snagu, Kanada i EU postići će još veću otvorenost tržišta kroz ukidanje daljnjeg kruga tarifa. Sveobuhvatno ukidanje carina znači da će CETA stvoriti niz novih mogućnosti za gospodarstvenike u EU koji žele povećati svoj izvoz u Kanadu, čime će se moći približiti važnim sjevernoameričkim lancima vrijednosti.

CETA će liberalizirati trgovinu za sve značajne izvoze Europske unije, uključujući trgovinu strojevima i opremom, kemikalijama i plastikom te motornim vozilima. Pod CETA-om će Kanada i EU ukinuti tarife s oko 93 posto poljoprivrednih proizvoda i poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, nudeći nove mogućnosti za izvoznike. Važno je naglasiti da CETA neće imati utjecaja na postojeće odredbe Europske unije vezane za genetski modificirane organizme ili upotrebu hormona i proizvoda za poticanje rasta u stočarstvu.

Trgovina uslugama i mobilnost radne snage

Uslužni sektor zadužen je za više od 70% ekonomske aktivnosti, kako u Kanadi tako i u Europi. Poglavlje koje se u CEFTI bavi uslužnim djelatnostima nudi obima ekonomijama mogućnost za stvaranje obilja novih mogućnosti arhitektima i inženjerima, poslovnim menadžerima, kompjuterskim i IT stručnjacima, kao i nizu drugih zanimanja iz uslužnog sektora.

Važno je osigurati jednostavan prelazak granica, kako pružateljima usluga tako i drugim osobama iz poslovnog svijeta, budući da je to ključno ako se žele ubirati plodovi ovog sveobuhvatnog sporazuma. U skladu s tim, CETA će sadržavati odredbe o privremenom ulasku koje će olakšati kretanje ugovornih pružatelja usluga, investitora, neovisnih stručnjaka kao i poslovnih posjetitelja.

Kanada i EU su također pregovarale o obvezama priznavanja stručnih kvalifikacija. Nakon što stupi na snagu, CETA-om će se uspostaviti pojednostavljeni postupak priznavanja inozemnih kvalifikacija i detaljan okvir putem kojeg će regulatorne agencije ili profesionalne organizacije moći pregovarati o sporazumima o uzajamnom priznavanju za druge profesije.

Javna nabava

CETA će tvrtkama zemalja EU proširiti mogućnosti pristupa procesima javne nabave u Kanadi, i to na federalnoj, provincijskoj i lokalnoj razini, što seže dalje od svih sporazuma o kojima je Kanada do sada pregovarala. Kanada je u ovaj sporazum također, po prvi put u jednom trgovinskom sporazumu, uključila procese javne nabave kako u području javnog prijevoza, tako i za velike energetske entitete širom Kanade. Time su obvezane sve kanadske provincije i teritoriji s velikim kapacitetima proizvodnje i distribucije električne energije.

Investicije

CETA-ina investicijska pravila će odrediti kako ophoditi s investitorima i njihovim ulaganjima u stranoj zemlji domaćinu. U srži tih pravila su obveze da se s investitorima i investicijama postupa pošteno, jednakopravno i na ne manje povoljan način od domaćih ili drugih stranih investitora i investicija.

Sveobuhvatne investicijske odredbe CETA-e pružit će investitorima i njihovim investicijama veću sigurnost, stabilnost, transparentnost i zaštitu.

Istovremeno, CETA u potpunosti štiti i brani prava dotičnih vlada da djeluju u javnom interesu. Za legitimno donošenje zakona u javnom interesu ni na kojoj razini vlasti neće postojati ograničenja-bilo to u Europskoj uniji ili Kanadi. Također, mjere koje služe za zaštitu javnog zdravlja, okoliša i javnog reda i mira neće biti pogođene.

Regulatorna suradnja

Kanada i EU će odrediti i zajedničke kooperativne aktivnosti i uspostaviti godišnji dijalog visoke razine vezan za regulatorna pitanja. CETA će izgraditi mostove između regulatornih tijela iz Kanade i EU, istovremeno unapređujući suradnju u područjima od posebne važnosti, kao što je sigurnost robe široke potrošnje.

Kanada i EU su se također složile oko Protokola za procjenu usklađenosti. On će omogućiti ovlaštenim tijelima da testiraju proizvode namijenjene za drugu jurisdikciju, što će kanadskim i EU izvoznicima u konačnici smanjiti administrativne troškove i kašnjenja u području marketinga.

Održivi razvoj, radna snaga i okoliš

CETA će obvezati Kanadu i EU na održavanje visoke razine zaštite okoliša i radne snage, kao i na nadziranje, praćenje i procjenu utjecaja CETA-e na održivi razvoj. To će se dijelom ostvariti kroz formiranje foruma koje će omogućiti organizacijama civilnoga društva da uspostave dijalog s Kanadom i EU o tim aspektima trgovinskih odnosa.

Odgovornost upravljanja prirodnim okolišem vrijednost je koju dijele Kanada i EU. U skladu s tim, CETA ni na koji način neće ograničiti suverenu kontrolu pojedinih vlada nad očuvanjem i razvojem prirodnih resursa, odnosno njihovu sposobnost da zaštite okoliš. Isto tako, vlade u Kanadi i zemljama članicama EU zadržat će puno pravo da djeluju u javnom interesu, što uključuje i napore da se zaštite ljudi, životinje i zdravlje biljaka.

Kanada je otvorena za poslovnu suradnju i pozdravlja strane investicije

- Prema Forbesu i Bloombergu, Kanada je je najbolja zemlja za poslovnu suradnju među zemljama članicama G-20.
- Prema TheEconomist Intelligence Unit, Kanada je među članicama G-7 najbolja zemlja za poslovanje za petogodišnje razdoblje od 2015. do 2019.
- Prema Svjetskoj banci, Kanada je zemlja članica G-7 u kojoj je najlakše pokrenuti posao.
- Među zemljama članicama G-20, Kanada je od 2010. do 2014. bila drugi najveći primatelj inozemnih izravnih ulaganja po glavi stanovnika.
- Prema istraživanju *Foreign Direct Investment (FDI) Confidence Index* konzultantske tvrtke A.T. Kearney's iz 2015. godine, Kanada je iznimno atraktivna zemlja za strana ulaganja, odnosno treća među članicama G-7 te četvrta među članicama G-20.